

Въпроси и отговори за въвеждането на еврото в България

СЪДЪРЖАНИЕ

Какво е еврозона?	2
Кои държави са част от еврозоната?	2
Какво е Европейска централна банка?.....	2
Какви са критериите за приемане на еврото?	3
Какви са ползите от еврото?.....	3
Кой отговаря за координацията на подготовката на България за въвеждане на еврото?.....	3
Къде мога да открия пълната и вярната информация за въвеждането на еврото в България?	4
По какъв курс ще се обменят левове в евро след въвеждането на еврото в България?.....	4
Какво означава превалутиране от левове в евро?	5
Как ще се превалутират сметките от левове в евро?	5
С въвеждането на еврото левът веднага ли престава да бъде законно платежно средство?	5
Как ще се извършва обмяната на парите по сметки?	5
Как ще се извършва обмяната на парите в брой? Къде и докога ще могат да се обменят левове с евро след въвеждането на еврото в България? Ще има ли такси?	6
Докога ще може да се плаща с левове?	6
Ако плащам в левове, имат ли право да ми връщат в евро и обратното?	6
Кога ще започнат да се посочват цените и в евро?	6
Откога ще се въведе двойно обозначаване на цените в евро и в лева?.....	6
Търговците как ще връщат ресто от деня на въвеждане на еврото?.....	7
При замяната на лева с евро стоките и услугите ще поскъпнат ли двойно?.....	7
Ще се покачи ли инфлацията от въвеждането на еврото?.....	8
Кой ще следи за измами и ще санкционира за злоупотреби?.....	8
Къде ще мога да сигнализирам, ако се сблъскам с некоректни търговци?	8
При замяната на лева с евро заплата ми, ако е 1500 лв., ще стане ли автоматично 1500 евро?	8
Какво ще стане със спестяванията ми в банката, които са в левове?	8
Ако имам спестени над 10 000 лв. и те не са в банка, как мога да ги обменя в евро след въвеждането на еврото в България?.....	9
Как ще се плащат данъците след въвеждане на еврото в България?.....	9
С приемането на еврото ще се променят ли договорите?	9
Имам кредит за жилище в евро. Може ли банката да иска преговаряне на условията по него след въвеждане на еврото?	9
Ако закупя ваучер за подарък малко преди датата на въвеждане на еврото и той остане неизползван до тази дата, ще бъде ли загубен?	10
Аз съм частен търговец, държавата ще ми поеме ли разходите, свързани с въвеждането на еврото?.....	10
Какви промени ще настъпят в изготвянето на Годишния финансов отчет на фирмите?	10
Как ще се извършва осчетоводяването при приемането на еврото?	10
Как ще се превалутират депозитите от лев в евро?.....	10
Ще се отрази ли превалутирането на лихвения процент на депозитите?	11
Как ще се превалутират кредитите от лев в евро?	11
Ще се отрази ли превалутирането на лихвения процент на кредитите?	11
Как ще се извършва превалутиране на ценни книжа и други финансови инструменти?	12
Какво се случва с обезпеченията при превалутиране от левове в евро?	12

Какво е еврозона?

Еврозоната е обединение на онези държави-членки на Европейския съюз (ЕС), които са въвели еврото като своя национална валута. Общата валута, единната парична политика, целяща ценова стабилност и координацията на икономическите и фискалните политики, са ключовите характеристики на Икономическия и паричен съюз (ИПС). Всички новоприсъединили се държави-членки на ЕС, участват в ИПС с дерогация по отношение на общата валута и единната парична политика до момента на тяхното присъединяване към еврозоната (с изключение на Дания), с което те стават пълноправни участници и в Икономическия и паричен съюз.

Когато еврото беше въведено за първи път през 1999 г. – първо за безличните разплащания при търговски и финансови операции – еврозоната беше съставена от 11 от тогавашните 15 държави-членки на ЕС. Броят на участващите държави се увеличи до 12 на 1 януари 2001 г. с присъединяването на Гърция, само една година преди появата на наличната форма на еврото като банкноти и монети. На 1 януари 2007 г. Словения стана 13-ия член на еврозоната, последвана година по-късно от Кипър и Малта, от Словакия на 1 януари 2009 г., Естония на 1 януари 2011 г., Латвия на 1 януари 2014 г., Литва на 1 януари 2015 г. и Хърватия на 1 януари 2023 г.

Всички държави-членки на ЕС имат задължението да се присъединят към еврозоната, когато изпълнят необходимите условия за въвеждане на еврото, дотогава те участват в Икономическия и паричен съюз на ЕС като държава-членка с дерогация. Единственото изключение е Дания, която има право на неучастие, посочено в протокол, приложен към Договора, въпреки че при желание в бъдеще страната може да въведе еврото.

Андора, Монако, Сан Марино и Ватикана са приели еврото като своя национална валута по силата на специални парични споразумения с ЕС и могат да издават свои собствени евромонети в рамките на определени ограничения. Черна гора и Косово също са приели еврото като национална валута, но с едностранни актове. Тъй като нито една от шестте държави не е членка на ЕС, те не са част от еврозоната.

Кои държави са част от еврозоната?

Държавите-членки на еврозоната са 20 и това са: Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Португалия, Словакия, Словения, Финландия, Франция и Хърватия.

Какво е Европейска централна банка?

Съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, Европейската централна банка (ЕЦБ) и националните централни банки (НЦБ) на всички държави-членки на ЕС, независимо дали те са приели еврото, или не, образуват Европейската система на централните банки (ЕСЦБ). С присъединяването на България към ЕС от 1 януари 2007 г. Българската народна банка е част от ЕСЦБ.

ЕЦБ и националните централни банки на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, заедно съставляват Евросистемата.

ЕЦБ е създадена като център на Евросистемата и на ЕСЦБ и е базирана във Франкфурт на Майн, Германия. ЕСЦБ и Евросистемата ще съществуват паралелно, докато има държави-членки на ЕС, които не са приели еврото за своя валута.

Основната цел на Евросистемата е да поддържа ценова стабилност, запазвайки стойността на еврото. Чрез поддържането на ниски, стабилни и предвидими нива на инфлацията се цели да се подпомогнат гражданите и бизнеса в планирането на спестяванията и разходите им. Целта е утре хората да могат да купят с парите си толкова, колкото и днес. Чрез своя Управителен съвет ЕЦБ определя паричната политика за цялата еврозона – единен паричен орган с единна парична политика и основна цел поддържане на ценова стабилност.

ЕЦБ допринася за сигурността и стабилността на европейската банкова система, разработва и емитира евробанкноти, управлява и поддържа нормалното функциониране на платежните системи, способства за запазване на финансовата стабилност.

Какви са критериите за приемане на еврото?

Постигането на номинално и устойчиво сближаване е условието за членство, съгласно Договора за ЕС, което страната ни трябва да изпълни. Постигането на такова сближаване се определя от изпълнение на критериите за членство в еврозоната, дефинирани в Договора от Маастрихт, а именно:

- Критерий за ценова стабилност, според който средният темп на инфлация не надвишава с повече от 1.5 процентни пункта средния темп на инфлация в трите държави-членки с най-добри резултати в областта на ценовата стабилност;
- Бюджетният дефицит да не надвишава 3% от БВП;
- Държавният дълг да не надвишава 60% от БВП;
- Средният размер на номиналния дългосрочен лихвен процент, измерен чрез доходността на десетгодишните държавни облигации, деноминирани в национална валута за период от една година преди оценката, да не превишава с повече от 2 процентни пункта средната стойност на показателя за трите държави-членки с най-добри резултати в областта на ценовата стабилност;
- Участие на националната валута във Валутно-курсния механизъм II за период от най-малко две години преди оценката, без обезценяване спрямо централния курс към еврото.

Наред с изпълнението на правни, икономически и структурни мерки за укрепване на конкурентоспособността и устойчивостта на икономиката, пътят към плавното приемане на еврото е свързан и със задълбочено планиране и практическа подготовка за приемане на единната валута както от администрацията, така и от бизнеса и гражданите.

Какви са ползите от еврото?

Еврото предлага много ползи за гражданите, фирмите и икономиките на държавите, които го използват. Някои от тях са:

- лесно сравняване на цените между държавите-членки на еврозоната, което засилва конкуренцията между предприятията, като по този начин облагодетелства потребителите;
- ценова стабилност;
- възможност за фирмите по-лесно, по-евтино и по-безопасно да търгуват в еврозоната и с останалата част на света;
- повишаване на икономическата стабилност и растежа;
- по-добре интегрирани и, поради това, по-ефективни финансови пазари;
- по-голямо влияние в световната икономика чрез използването на втората в света резервна валута;
- осезаем символ на европейската идентичност.

Много от тези ползи са взаимосвързани. Например, икономическата стабилност е от полза за икономиката на дадена страна от ЕС, тъй като улеснява правителството да взима стратегически дългосрочни решения. Но икономическата стабилност е от полза и за фирмите, тъй като води до намаляване на несигурността и стимулира инвестициите. Това на свой ред е от полза за гражданите, заради повишаването на заетостта и по-качествените работни места.

Кой отговаря за координацията на подготовката на България за въвеждане на еврото?

Координационният съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната (понастоящем наричан „Съветът“) е отговорен за организирането, координирането и наблюдението на практическата подготовка на Република България за членство в еврозоната. Съветът отговаря и за разработването, изпълнението и, при необходимост, за актуализацията на Националния план за въвеждане на еврото в Република България.

Сред функциите му са още одобряването на документи, дейности и инициативи, свързани с подготовката за приемане на единната европейска валута, както и периодичното докладване пред Министерския съвет за напредъка по подготовката. Съветът е създаден още през 2015 г. (с Постановление № 168 на Министерския съвет), като неговата дейност е възобновена след присъединяването на българския лев към Валутно-курсовия механизъм II.

Съветът се председателства съвместно от Управителя на Българската народна банка и Министъра на финансите, който е национален координатор на подготовката на Република България за членство в еврозоната.

Членове на Съвета са:

- Ръководителите на работните групи и подгрупи, които експертно подпомагат работата на Съвета и чийто обхват на дейност е описан в Плана за въвеждане на еврото в Република България, сред които заместник-министър на финансите, заместник-министър на икономиката и индустрията, подуправителите на БНБ и член на КФН;
- Заместник министър-председателят по управление на европейските средства;
- Заместник-министър на външните работи;
- Заместник-министър на правосъдието;
- Заместник-министър на електронното управление;
- Заместник-министър на вътрешните работи;
- Председателят на Държавната агенция „Национална сигурност“;
- Заместник-министър на транспорта и съобщенията.

Къде мога да открия пълната и вярната информация за въвеждането на еврото в България?

Интернет страницата за еврото, която ще започне да действа от края на март 2023 г., ще бъде основен институционален канал за информиране на гражданите и бизнеса за въвеждането на еврото в България. На нея ще се публикува информация за:

- Ползи от въвеждане на еврото;
- Ползена практическа информация, вкл. времеви периоди и начини за обмяна на валута и двойно обозначение на цените, промени за гражданите и за бизнеса;
- Външен вид и защитни елементи на евробанкнотите и монетите;
- Добри практики и опит на други страни, въвели еврото;
- Документи, регламентиращи процеса по въвеждане на еврото: Националния план, Закона за въвеждане на еврото, насоки/препоръки, свързани с приемането на еврото в различни сектори, и др.

Информацията ще може да се получи и на специална безплатна телефонна линия, която ще бъде разкрита по-късно. Предвижда се да бъде разработено и мобилно приложение. Неговата функция ще бъде да информира и да предостави възможност за изчисляване на стойността на стоки и услуги от левове в евро и обратно.

За доброто информиране на гражданите и бизнеса относно въвеждането на еврото ще бъде проведена всеобхватна комуникационна кампания. Ще бъдат използвани различни канали за информиране на обществото: ТВ канали, радио, социалните мрежи, онлайн и печатни медии и др.

По какъв курс ще се обменят левове в евро след въвеждането на еврото в България?

Замяната на лева с евро ще стане по сегашния курс 1,95583 лв. за 1 евро. Ангажиментът на българските власти страната ни да се присъедини към еврозоната единствено със сегашния фиксиран курс е потвърден както в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, приет от Министерския съвет през месец май 2022 г., така и в [Решението на Народното събрание от 27 октомври 2022 г.](#)

Какво означава превалутиране от левове в евро?

Превалутирането означава физически обмен на левове в брой за евро и преизчисление на цените, депозитите, заемите, финансовите инструменти и другите балансови позиции от левове в евро. Превалутирането ще се извършва чрез прилагането на неотменимо фиксирания валутен курс от 1,95583 лева за 1 евро, който ще бъде потвърден с изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 на Съвета от 31 декември 1998 г. относно валутните курсове към еврото на валутите на държавите-членки, които приемат еврото.

Превалутирането на цени и парични единици от левове в евро ще се извърши чрез прилагане на пълния цифров размер на фиксирания курс на преобразуване, т.е. използване на всичките пет знака след десетичната запетая. Получената сума ще се закръглява до два знака след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие със следното математическо правило за закръгляване:

1. когато третият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, вторият знак след десетичната запетая остава непроменен;
2. когато третият знак след десетичната запетая е равен или по-голям от пет, вторият знак след десетичната запетая се увеличава с едно.

Не се разрешава преизчисляване на цени при курс, различен от фиксирания обменен курс.

Няма да се допуска налагането на допълнителни такси и комисиони за преизчисляването върху потребителите.

Как ще се превалутират сметките от левове в евро?

От датата на членство на България в еврозоната всички видове сметки – разплащателни сметки, депозитни сметки, текущи бюджетни сметки, спестовни сметки, набирателни сметки, ликвидационни сметки и други сметки в местни банки, както и платежни сметки при други доставчици на платежни услуги (платежни институции и дружества за електронни пари), ще бъдат еднократно, **автоматично и безплатно превалутирани в евро**. За тези сметки няма да действа преходен период. Това означава, че още от първия ден на приемане на еврото титулярите на сметки ще могат да теглят от левовите си сметки само евро, независимо дали тегленето ще става чрез АТМ/ПОС устройство, или в офис на доставчика на платежни услуги (банка, платежна институция или дружество за електронни пари). Това е един бърз и удобен начин за замяна на левове с евро без специален ангажимент за самия титуляр на сметката. От първия ден на въвеждането на еврото безкасовите плащания ще се извършват само в евро.

С въвеждането на еврото левът веднага ли престава да бъде законно платежно средство?

През първия един месец от датата на въвеждането на единната европейска валута в Република България левът и еврото ще бъдат в обращение едновременно, като и двете валути ще бъдат със статут на законно платежно средство. След изтичането на този един месец еврото ще остане единственото законно платежно средство в България.

Едномесечният преходен период ще спомогне да се осигури постепенен преход към новата валута. През този един месец гражданите ще могат да плащат и в двете валути в търговските обекти и центровете за услуги. От друга страна, търговците трябва да връщат рестото на клиентите си изключително в евро, освен ако не могат да го направят от практически съображения. Така на практика част от левове в обращение ще бъдат обменени чрез търговците и лицата, предоставящи услуги, като по този начин ще се осигури още един обменен канал за българските граждани. Същевременно, в изпълнение на Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 г. относно въвеждането на еврото, ще бъде прието правило, според което в този преходен период търговецът може да не приема повече от 50 броя монети в левове и стотинки в рамките на една трансакция с купувача.

Как ще се извършва обмяната на парите по сметки?

Преобразуването на банковите сметки от левове в евро ще се извърши в деня на въвеждането на еврото. Всички средства в левове по текущи, депозитни, спестовни и други сметки в местни банки и други доставчици на платежни услуги ще бъдат преобразувани в евро безплатно в деня на въвеждането на еврото. Ето защо, в месеците след решението на Съвета на ЕС, че България

отговаря на условията за приемане на еврото, и преди въвеждането на еврото, гражданите ще бъдат поканени да депозират възможно най-много левови банкноти и монети в банкови сметки. Считано от деня на въвеждането на еврото, в България всички безналични плащания ще се извършват само в евро.

Как ще се извършва обмяната на парите в брой? Къде и докога ще могат да се обменят левове с евро след въвеждането на еврото в България? Ще има ли такси?

От датата на въвеждане на еврото Българската народна банка ще обмена безплатно, в неограничено количество и без ограничение във времето, банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс 1,95583 лв. за 1 евро.

През първите шест месеца от датата на въвеждане на еврото в България банките и „Български пощи“ ЕАД ще обменят безплатно на каса банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс.

През следващите шест месеца банките ще продължат да обменят банкноти и монети от левове в евро, но ще имат право да налагат такса за тази услуга.

След изтичането на първите 12 месеца от въвеждане на еврото банките и „Български пощи“ ЕАД могат да преустановят услугата за обмяна на банкноти и монети от левове в евро в брой.

Докога ще може да се плаща с левове?

През първия един месец от датата на въвеждането на еврото в България левът и еврото ще бъдат в обращение едновременно, като и двете валути ще бъдат със статут на законно платежно средство (т.нар. период на двойно обращение на лева и еврото). След изтичането на този един месец еврото ще остане единствената валута на страната ни.

Ако плащам в левове, имат ли право да ми връщат в евро и обратното?

През първия месец от въвеждане на еврото гражданите ще могат да плащат и в двете валути в търговските обекти и центрове за услуги.

В този период търговците ще имат задължение да връщат рестото на клиентите си единствено в евро. Само в случай на обективна невъзможност търговецът ще има право да върне остатък в брой в левове или в левове и евро. По този начин ще се осигури още един обменен канал за замяна на лева с еврото и за изтегляне на лева от обращение.

В изпълнение на Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 г. относно въвеждането на еврото ще бъде прието правило, според което в този един месец търговецът може да не приема повече от 50 броя монети в левове, включително стотинки, в рамките на една трансакция с купувача.

Кога ще започнат да се посочват цените и в евро?

Един месец след като Съветът на ЕС вземе решение за приемане на еврото в Република България, ще влезе в сила изискване за задължително обозначаване на цените едновременно в левове и евро. Това задължение ще продължи да бъде в сила 12 месеца от датата на приемане на еврото.

Откога ще се въведе двойно обозначаване на цените в евро и в лева?

Планира се задължението за двойно обозначаване на цените да започне да действа един месец след решението на Съвета за приемане на еврото в Република България и да остане в сила 12 месеца след приемането на европейската валута. Опитът на държавите-членки, последно въвели еврото, показва, че това задължение е дало много добри резултати. То е спомогнало за предотвратяване на повишаването на цените, позволявайки на потребителите да идентифицират лесно търговци и други бизнеси, неправомерно завишили цените.

Специално внимание ще се обърне на търговците и доставчиците на услуги, които следва да показват цените на своите продукти и/или услуги в двете валути по време на периода на двойно обозначаване на цените. В същия период обозначаването на цените в левове и в евро

следва да се прави и в рекламните материали, съдържащи информация по отношение на цените на рекламираните услуги и/или продукти.

Двойното обозначаване на цените ще важи и за публичните органи. По време на този период всички суми, дължими от българските граждани на държавата, включително данъци, такси и др., следва да се обозначават в левове и в евро. Същото важи и за сумите, дължими от държавата на гражданите. Публичните органи следва също да изготвят информационни материали във връзка с двойното обозначаване на цените и ценови листи, в които цените са изписани в двете валути.

Търговците как ще връщат ресто от деня на въвеждане на еврото?

С цел да се улесни въвеждането на еврото, през първия месец от датата на членството на България в еврозоната рестото при заплащане в брой, независимо в левове или евро, следва да бъде изплатено от търговците единствено в евро, освен ако по обективни съображения това не може да бъде направено. За тази цел компаниите и търговците ще бъдат снабдени с евробанкноти и монети още преди датата на въвеждане на еврото. Ще се прилага и правилото, според което в преходния период на обращение на двете валути търговецът няма да бъде задължен в една сделка да получи повече от 50 броя монети в лева, включително стотинки.

При замяната на лева с евро стоките и услугите ще поскъпнат ли двойно?

Замяната на лева с еврото няма да доведе до двойно поскъпване на стоките и услугите.

Начинът за превалутиране на цените на стоките и услугите ще бъде регламентиран в Закона за въвеждане на еврото в Република България. Там ще бъде изрично предвидено, че превалутирането от левове в евро ще се извършва като цената в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс с всичките пет знака след десетичната запетая. Няма да се допуска превалутиране чрез използване на съкратена форма на официалния валутен курс. След превалутирането получената сума ще се закръглява до два знака след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие със следното математическо правило за закръгляване:

1. когато третият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, вторият знак след десетичната запетая остава непроменен;
2. когато третият знак след десетичната запетая е равен или по-голям от пет, вторият знак след десетичната запетая се увеличава с едно.

Предвижда се и дълъг период на двойното обозначаване на цените на стоките и услугите, за да се избегне спекулативното покачване на цените им в резултат на въвеждането на еврото. Този период ще започне един месец след приемането на Решението на Съвета на Европейския съюз за въвеждането на еврото от Република България и ще бъде в сила 12 месеца след датата на приемане на страната в еврозоната. Целта на въвеждането на задължението за двойно обозначаване е по-лесна адаптация на гражданите към новата валута и предотвратяване на злоупотреби и спекулативно нарастване на цените.

В държавите-членки на ЕС, последно въвели еврото, двойното обозначаване на цените се е доказало като успешна мярка при противодействието на покачването на цените вследствие от въвеждането на еврото.

С цел поощряване на коректните търговци, Министерството на икономиката и индустрията, съвместно с Комисията за защита на потребителите и представители на неправителствените организации, ще организира кампания „Честен търговец“ с ясно разпознаваемо лого на кампанията. Тези от търговците/доставчици на услуги, които спазват правилата за точно преобразуване на цените на продуктите/услугите си от левове в евро, както и за разбираемо и коректно обозначение на цените по време на периода на двойното ценообразуване, ще получат стикер „Честен търговец“, за да информират потребителите, че участват в кампанията. За следенето на добрите практики на търговците следва да бъдат отговорни институциите – организатори на кампанията, а гражданите ще бъдат поканени да се включат в процеса на събиране и предаване на информация.

Ще се покачи ли инфлацията от въвеждането на еврото?

Опитът на последно присъединилите се към еврозоната държави показва, че непосредственият ефект от влизането в еврозоната върху ценовите равнища е в порядъка на 0.3-0.5% повишение на инфлацията. Същевременно, не бива да се забравя, че заради догонващия икономически ефект и по-ниските цени в България в сравнение с ЕС, както и в резултат на нарастването на енергийните цени и геополитическите сътресения в последната година, инфлацията у нас расте.

Очакванията са самото въвеждане на еврото да има минимален ефект върху повишаването на цените. Ако разгледаме като пример Република Хърватия, последната присъединила се към момента държава към еврозоната, ще видим, че според Евростат инфлацията в Хърватия за януари 2023 г. се е покачила с 0.2%. Годишната инфлация през януари 2023 г. е 12.5%, през декември 2022 г. – 12.7%, а през ноември 2022 г. – 13%.

Ефектът от преминаването към еврото в общия размер на инфлацията в Словения е 0.3, в Словакия – 0.15, в Естония – 0.3, в Латвия – 0.2, а в Литва – 0.11 процентни пункта.

Кой ще следи за измами и ще санкционира за злоупотреби?

Българската народна банка и Комисията за финансов надзор, в съответствие с правомощията им, ще осъществяват контрол за спазване изискванията от поднадзорните им лица – банки, застрахователни и пенсионни дружества и др.

Основни органи по отношение контрола и санкционирането на злоупотребите от страна на търговците, свързани с въвеждането на еврото, ще бъдат: Комисията за защита на потребителите (КЗП), Комисията за защита на конкуренцията, Националната агенция за приходите (НАП) и сектор „Икономическа полиция“ към МВР. Всеки гражданин ще има право да подаде сигнал за нарушения до КЗП или до съответния контролен орган.

Търговците, които умишлено нарушават правилата за преобразуване или закръгляване, ще бъдат санкционирани съгласно действащото законодателство.

Къде ще мога да сигнализирам, ако се сблъскам с некоректни търговци?

Сигналите ще могат да се подават чрез интернет страницата на Комисията за защита на потребителите, на страницата за еврото, както и чрез безплатната телефонна линия за еврото, която ще бъде открита 6 месеца преди датата на въвеждане на еврото.

При замяната на лева с евро заплата ми, ако е 1500 лв., ще стане ли автоматично 1500 евро?

Заплатите ще се изплащат в евро след датата на въвеждане на еврото. Сумите в трудовите договори следва да бъдат превалутирани в полза на служителя, като се закръгли сумата до най-близкия евроцент. Ако знакът, който следва последния знак, до който се прави закръгляването, е по-голям от 0, една единица следва да се добави към последния знак или ще бъде определена нова сума, чиято стойност не е по-ниска от тази в левове. Така при превалутирането сумата от 1500 лв. ще стане 766,94 евро и е възможно да бъде закръглена от работодателя на 767 евро.

Какво ще стане със спестяванията ми в банката, които са в левове?

От датата на членство на България в еврозоната всички сметки – разплащателни, депозитни, спестовни и други сметки в местни банки, ще бъдат еднократно, автоматично и безплатно превалутирани в евро.

За тези сметки няма да действа преходен период. Това означава, че още от първия ден на приемане на еврото титулярите на сметки ще могат да теглят от левовите си сметки само евро, независимо дали тегленето ще става чрез АТМ/ПОС устройство, или в офиса на банка, платежна институция или дружество за електронни пари.

Това е един бърз и изключително удобен начин за смяна на левове с евро без специален ангажимент за самия титуляр на сметката.

От първия ден на въвеждането на еврото безкасовите плащания ще се извършват единствено в евро.

Ако имам спестени над 10 000 лв. и те не са в банка, как мога да ги обменя в евро след въвеждането на еврото в България?

В месеците преди въвеждането на еврото гражданите ще бъдат насърчавани да депозират възможно най-много левови банкноти и монети в банкови сметки. Като се има предвид, че всички средства в левове по сметките ще бъдат превалутирани безплатно в евро на датата на въвеждане на еврото, считано от този ден, трансакциите за безкасово плащане ще се извършват само в евро.

От датата на въвеждане на еврото Българската народна банка ще обменя безплатно, в неограничено количество и без ограничение във времето банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс 1,95583 лв. за 1 евро.

През първите шест месеца от датата на въвеждане на еврото в България банките и „Български пощи“ ЕАД ще обменят безплатно на каса банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс.

През следващите шест месеца банките ще продължат да обменят банкноти и монети от левове в евро, но ще имат право да налагат такса за тази услуга.

След изтичането на първите 12 месеца от въвеждане на еврото банките и „Български пощи“ ЕАД могат да преустановят услугата за обмяна на банкноти и монети от левове в евро в брой.

Как ще се плащат данъците след въвеждане на еврото в България?

С въвеждането на еврото всички данъци, такси и други плащания към държавата и общините трябва да се извършват в евро. Изключение от това правило ще се прави в периода на двойното обращение на лева и еврото, т.е. един месец от датата на въвеждане на еврото.

След датата на въвеждане на еврото в България възстановяването на недължимо платени или събрани преди въвеждането на еврото суми за данъци, държавни или общински такси, задължителни осигурителни вноски, глоби и имуществени санкции, и други публични задължения, ще се извършва в евро.

Сумите в данъчните декларации ще се посочват във валутата, която е била законно платежно средство в края на данъчния период, за който се подава данъчната декларация. Когато данъчният период, за който се подава декларацията, приключва в периода на двойно обращение на лева и евро, паричните стойности в данъчната декларация следва да се посочват в евро.

С приемането на еврото ще се променят ли договорите?

В процеса на въвеждането на еврото ще се прилага принципът на приемственост на договорите. Това означава, че:

- въвеждането на еврото не следва да засяга действието на съществуващите договори с позовавания на лева или с препратки към лева;
- всички стойности, посочени в левове в съществуващите договори, ще се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс и правилата за закръгляване, разписани в Закона за въвеждане на еврото;
- въвеждането на еврото не води до промяна на никой от сроковете в договор или освобождаване от задължение или изпълнение, съгласно който и да е договор, нито дава право на страна едностранно да измени или прекрати такъв договор, освен ако между страните изрично е уговорено друго;
- позоваването в договорите на лева без посочване на стойността се счита за позоваване на еврото.

Имам кредит за жилище в евро. Може ли банката да иска преговаряне на условията по него след въвеждане на еврото?

От датата на въвеждането на еврото всички заеми, първоначално отпуснати в левове, или заеми с валутна клауза в евро ще се считат за заеми в евро. Няма да се допуска въвеждането на еврото да се използва като условие за преговаряне на клаузи по вече сключени договори между банките и техните клиенти или като основание за други подобни действия от банките по

отношение на техните клиенти, които биха ги поставили в по-неблагоприятна финансова позиция спрямо позицията им преди превалутирането.

Това ще важи и за небанковите финансови институции, които предоставят кредити на клиенти.

Ако закупя ваучер за подарък малко преди датата на въвеждане на еврото и той остане неизползван до тази дата, ще бъде ли загубен?

Пощенските марки, лотарийните игри с предварително определен резултат, купоните за отстъпка, купоните за стойността на върнатите стоки, ваучерите, включително и ваучерите за храна и други ценни книжа на приносител, които са били в продажба или в обращение преди датата на въвеждане на еврото и на които стойностите са изразени в левове, ще могат да се използват и след датата на въвеждане на еврото до изтичане на срока им или до изчерпване на наличностите.

Аз съм частен търговец, държавата ще ми поеме ли разходите, свързани с въвеждането на еврото?

В процеса на въвеждането на еврото ще се прилага принципът на ефективност и икономичност. Съгласно този принцип разходите, произтичащи за лицата от въвеждането на еврото като парична единица на Република България, са за тяхна сметка и не се компенсират с публични средства.

Самото превалутиране на вземания и задълженията, обслужването на банкови сметки и преминаването към плащания в евро не се очаква да доведе до допълнителни разходи за фирмите-клиенти на банките.

Какви промени ще настъпят в изготвянето на Годишния финансов отчет на фирмите?

Годишните финансови отчети ще се изготвят във валутата, която е в официално обращение в Република България в края на отчетния период, като съпоставимите данни за предходния отчетен период следва да са в същата валута.

Как ще се извършва осчетоводяването при приемането на еврото?

С оглед определянето на единна процедура за осчетоводяване при преминаването към еврото, в бъдещия Закон за въвеждането на еврото в Република България и/или в други нормативни актове ще се приемат нормативни промени, свързани с:

- Изготвянето на счетоводно обосноваващи документи, счетоводни регистри и финансови отчети, при които остойносттаването е в левове;
- Процедури по превалутиране на капитала и акциите на дружествата в евро;
- Процедури по вписване на операции с касови апарати по време на преходния период, в който се приемат плащания с левове и евро.

С въвеждането на еврото икономическите и публичните субекти следва да водят финансовото си отчитане в новата валута, като данните за предходния отчетен период следва да бъдат превалутирани в евро с цел осигуряване на съпоставимост между текущ и предходен период. В декларациите и формулярите, които гражданите и юридическите лица ще попълнят след въвеждането на еврото и които се отнасят за данъчни и други задължения към държавата или вземания от държавата за периода, предхождащ годината на въвеждане на еврото, сумите ще бъдат в български левове. Самите плащания на базата на тези задължения и вземания обаче ще се извършват в евро, като сумите се превалутират в новата валута по официалния фиксиран обменен курс.

Как ще се превалутират депозитите от лев в евро?

Превалутирането на левове в евро по сметки при банки и други доставчици на платежни услуги ще се извърши на датата на въвеждане на еврото. Всички средства в левове по текущи, спестовни, попечителски и други сметки в местни банки и други доставчици на платежни услуги ще бъдат превалутирани в евро еднократно и безплатно в деня на въвеждането на еврото.

Ще се отрази ли превалутирането на лихвения процент на депозитите?

Ако договореният лихвен процент по депозита е фиксиран, банката следва да продължи да прилага фиксиран лихвен процент и след въвеждането на еврото. Механизмът за прехвърляне от фиксиран лихвен процент в левове към фиксиран лихвен процент в евро не следва да води до по-неблагоприятни условия или резултати за страните по трансакцията – както за клиента, така и за банката. В тази връзка, преминаването от фиксиран лихвен процент в левове към фиксиран лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на банката, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на това в левове към датата на извършване на превалутирането.

Ако депозитът е договорен с променлив лихвен процент, този параметър ще бъде модифициран по начин, регламентиран в разпоредбите на Закона за въвеждане на еврото. Преминаването от променлив лихвен процент в левове към променлив лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на банката, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на това в левове към датата на извършване на конверсията. За разлика от парите в брой, чието преобразуване е сравнително трудоемка и логистично по-трудна задача, парите, държани в банкови сметки и по платежни сметки при други доставчици на платежни услуги, ще се преобразуват в евро веднага, без да е необходим преходен период. В месеците преди въвеждането на еврото гражданите ще бъдат поканени да депозират възможно най-много левови банкноти и монети в банкови сметки. Като се има предвид, че всички средства в левове по сметките ще бъдат превалутирани в евро в деня на въвеждането на еврото, считано от този ден, трансакциите за безкасово плащане ще се извършват изключително в евро

Как ще се превалутират кредитите от лев в евро?

От деня на въвеждането на еврото всички заеми, първоначално отпуснати в левове, или заеми с валутна клауза в евро ще се считат за заеми в евро. Не се допуска превалутирането да се използва като условие за предоговаряне на клаузи по вече сключени договори между банките и техните клиенти или като основание за други подобни действия от банките по отношение на техните клиенти, които биха ги поставили в по-неблагоприятна финансова позиция спрямо позицията им преди превалутирането. Същото ще важи и за небанковите финансови институции, които предоставят кредити на клиенти.

Въвеждането на еврото не изисква промени в съществуващите договори за заеми, независимо дали те са заеми в левове или заеми с валутна клауза в евро, тъй като въпросът за тяхното преобразуване ще бъде регламентиран от еврозакона. По-конкретно еврозаконът ще предвижда, че договорите за кредит остават в сила и сумите, деноминирани в левове в тези споразумения, ще се считат за суми в евро, като те се превалутират по официалния фиксиран курс, изразен до пети знак след десетичната запетая, и се закръглят по правилата, разписани в бъдещия Закон за въвеждане на еврото.

Ще се отрази ли превалутирането на лихвения процент на кредитите?

Ако договореният лихвен процент по заема е фиксиран, банката следва да продължи да прилага фиксиран лихвен процент и след въвеждането на еврото.

Механизмът за прехвърляне от фиксиран лихвен процент в лева към фиксиран лихвен процент в евро не следва да води до по-неблагоприятни условия или резултати за страните по трансакцията – както за клиента, така и за банката. В тази връзка преминаването от фиксиран лихвен процент в левове към фиксиран лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на банката, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на това в левове към датата на извършване на конверсията.

Ако заемът е договорен с променлив лихвен процент, този параметър ще бъде модифициран по начин, регламентиран от разпоредбите на еврозакона. Преминаването от променлив лихвен процент в левове към променлив лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на банката, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на лихвено плащане в левове към датата на извършване на превалутирането.

В тази връзка, финансовото състояние на длъжника не трябва да бъде причина за влошаване на лихвените параметри по договора. Промяната на референтните лихвени проценти от левове към евро следва да бъде извършена по достатъчно обоснован и прозрачен начин, който не

утежнява финансовото състояние на клиентите и не води до допълнителни разходи спрямо лихвените разходи, които клиентът би направил в левова равностойност на своето задължение.

Банките и другите финансови институции ще трябва предварително да информират клиентите си за предстоящите промени (например, три месеца) преди официалното преминаване към еврото, вкл. и чрез оповестяването на страниците си на алгоритъма за преизчисления на лихвения процент.

Как ще се извършва превалутиране на ценни книжа и други финансови инструменти?

От датата на въвеждане на еврото всички държавни ценни книжа, оригинално деноминирани в левове, автоматично се конвертират в евро. Въпреки преобладаващите обеми на държавния дълг в балансите на банките и финансовите институции, съществуват и други форми на дългови инвестиции, деноминирани в левове – най-вече инвестиции в първостепенни и подчинени дългове (облигации), издадени от финансови и нефинансови компании на българския пазар, както и инвестиции в акции на български компании, регистрирани в Централния депозитар. Стойността на инвестициите в такива ценни книжа следва също да бъде конвертирана в евро, включително натрупаните до момента резерви от преценка на справедливата стойност и от амортизация на дълговите инструменти. Промяната на номиналната стойност на дълговите ценни книжа и акциите в централния регистър на ценните книжа се извършва от Централния депозитар.

Ако договореният лихвен процент по ценните книжа или други финансови инструменти е фиксиран, емитентът следва да продължи да прилага фиксиран лихвен процент и след въвеждането на еврото.

Механизмът за прехвърляне от фиксиран лихвен процент в левове към фиксиран лихвен процент в евро не следва да води до по-неблагоприятни условия или резултати за страните по трансакцията. В тази връзка, преминаването от фиксиран лихвен процент в левове към фиксиран лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на емитента на инструмента, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на това в левове към датата на извършване на конверсията.

Ако ценните книжа или други финансови инструменти са договорени с променлив лихвен процент, този параметър ще бъде модифициран по начин, регламентиран от разпоредбите на еврозакона. Преминаването от променлив лихвен процент в левове към променлив лихвен процент в евро следва да бъде определен по методика на емитента, гарантираща, че резултатното лихвено плащане в евро е еквивалентно на лихвеното плащане в левове към датата на извършване на конверсията.

Какво се случва с обезпеченията при превалутиране от левове в евро?

Промяната в номиналната стойност на обезпеченията, заложи/ипотекирани в полза на банките и финансовите институции, следва да бъде автоматично отразена посредством регистъра на особените залози и/или имотния регистър. С цел защита на интересите на лицата, учредили обезпечението, не се допускат други промени в стойността на заложеното/ипотекираното имущество вследствие от автоматичното конвертиране от левове в евро – т.е. замяната на лев с евро не следва да се използва като основание за промяна (както в посока увеличение, така и в посока намаление) в стойността на обезпечението.